

O glodalcu ki izumira.

Največja žival v družini glodalcev je na severu živeči bober. Dolg je 75 do 95 cm in njegov ploskasti rep doseže dolžino 30 cm. Tehta 20 do 35 kg. Bober je bil zelo razširjen ob rekah severne Nemčije, Poljske in Rusije. Lovili in iztrebljali so ga radi dragocene kože, ki daje najboljše in najbolj trpežno krzno. Danes še živetari kot muzejski spomin nekaj bobrovih družin ob reki Labi v Nemčiji.

Zanimivo je bobrovo bivališče, katerega nazivajo »grad«. Bobrov grad je postavljen vedno ob vodi. Graditelj bivališča je samica, samec le donša material in opravlja službo pomagača. Z ostrimi zobmi se spravi nad vrbo ali brezo v debelosti 8 do 10 cm in jo podre z obglodanjem tekom 5 minut. Loti se pa tudi drevesa od 40—60—70 cm debelosti. Podrto deblo odvede v vodo, kjer mu ogloda skorjo. Še le olupljena debela rabi pri svojih zgradbah. Vhod ali izhod v gradišče se izteka v vodo in je popolnoma prikrit. Grad sam, ki služi kot bivališče in shramba za živila leži nad vodo. Z neverjetno vztrajnostjo izdolbe samica v zemljo kotlino, katero pokrije s hlodovjem, bičjem ter ilovico. Istotako so trdno prikriti hodniki, ki vodijo v grad. Nekaj občudovanja vrednega so jezi, katere gradi bober pred vhod, ki je pod vodo. Ti jezi so večkrat dolgi po 200 metrov, 2 do 3 metre visoki in obstojajo iz debelih debel v debelosti pol metra. Hlodovje zveže žival z vejami, ločjem ter blatom. Za jezom stoji voda kakor v jezeru mirno po zajezenji vodi lahko prepeljava bober najbolj dolge ter težke hlode za svoja gradišča.

Naravoslovci se ne morejo načuditi bobrovi gradbeni podjetnosti in romajo iz celega sveta v Nemčijo ob bregove reke Labe, kjer je še videti znamenitost živalske tehnike.

Poravnajte naročnino!

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Gostje so zasedli že med tem časom pripravljene konje ter zdirjali proti Riegersburgu, kjer je čakala došle obilna pojedina. Lastnica gradu je bila še posebej vesela, da je od njenega gosta pravnega svetovalca bila odvrnjena preteča mu nesreča. Grofu Tatenbahu pa so čestitali še posebej kot rešitelju.

Vladalo je razkošno veselje, družba je postala zelo živahna in tako ni čuda, da je ujel tisti večer grof Tatenbah marsikateri željni pogled iz oči krasne grofice Zrinjske, ki je bila še posebej ponosna da je njen oboževalec postal rešitelj življenja. Pri slovesu mu je na njegovo ponovno vabilo, da se vidi v Račjem, podala svojo belo roko, kakor bi hotela reči: »Pridem, z veseljem pričakujem ta dan — tedaj se odloči tudi tvoja usoda.«

Minuli so veseli dnevi v Riegersburgu. Gostje so se vrnili v Gradec, kjer so ostali še do cesar-

Naročniki, to naj Vam bo v opomin!

V zadnji številki smo poročali, da je pogorel naročnik, ki je imel naročnino Slovenskega Gospodarja plačano le za pol leta. Bila je to res nesreča v nesreči, ker tako ni bil deležen podpore Slovenskega Gospodarja 1000 Din, ki se izplača v slučaju nesreče požaru doma celoletnega naročnika Slovenskega Gospodarja.

Danes moramo žal poročati zopet o taki nesreči. Pogorel je v mariborski okolici dom naročnika Slovenskega Gospodarja. Zglasil se je pri nas in — zopet isto: plačano je imel le za pol leta. Tudi ta ni bil deležen podpore, ker se pogodba glasi le za celoletne naročnike.

Bodi to vsem opomin, da plačajo naročnino za celo leto. Oni, ki imajo le del-

no plačano, naj določijo pravočasno doplačilo, kar naj na srednjem delu položnice, ki jo dobe na pošti, tudi napišejo: doplačilo do konca leta.

Novi naročniki, ki žele biti deležni požarnega zavarovanja »Slovenskega Gospodarja«, se seveda še vedno lahko prijavijo. V božični številki smo javili, da velja to za vse, ki bodo vsaj do 31. marca 1930 stopili v krog celoletnih naročnikov Slov. Gospodarja.

Čitatelji in naročniki, ki niste še celoletni naročniki Slovenskega Gospodarja, vzemite ta dva slučaja nesreče k srcu! Vsi povejte o tem onim, ki sploh še niso naročeni na Slovenskega Gospodarja! Slovenski Gospodar hoče v vsako slovensko hišo!

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica šte. 25. 1376

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMŠEK, MARIBOR, Koroševa cesta 36. 110

Kako je treba pravilno molsti. Kako je treba pravilno molsti, malokdo zna. Glavna pravila, ki jih je treba pri molžnji upoštevati, so sledeča: 1. Molži hitro. Pri počasni molžnji izgubljaš mastni in najdragocenejši sestavni del mleka. 2. Izmolži do poslednje kapljice. Zadnje mleko je najboljše, ker je najmastnejše. 3. Molžnjo izvršuj vsak dan ob enaki uri. 4. Ne vlačiš seskov neposredno navzdol, dobiš več mleka. 5. Molži z vsemi petimi prsti, a ne samo s kazalcem in palcem, kar se čisto dogaja. 6. Pri molžnji mladih nemirnih krav naj jim nekdo drži privzdignjeno prednogo nogo. Nikdar jih ne tepi. 7. Pred mol-

žnjo si umij vsikdar roke z milom, tudi kravi umij seske in jih obriši s suho otiračico. 8. Pazi, da je posoda za mleko vselej čista. 9. Pri molžnji ne govori. 10. Odstranij pri molžnji vse, kar bi povzročalo nemir. Mnoge nemirne krave se pomirijo, če jim daš med molžnjo nekoliko soli.

Ječmen kot krma za konje. V starih časih je bila uporaba ječmena za konje nekaj običajnega. Arabci, katerih konjsko je pleme od kobile kralja Salomona (?), krmijo svoje konje še danes izključno z ječmenom, a znano je, s kolikimi lastnostmi se njih konji odlikujejo. V Kaliforniji v Ameriki meljejo konjem ječmen na drobno, da bi ga lažje požirali. Težki konji veliko-britanski, znani po celem svetu, so krmljeni s kuhanim toplim ječmenom, kateremu primešajo otrobe ali moko iz lanenega semena. Ako se z ječmenom kuha še repa ali pesa, so učinki še izbornejši. Ječmen prekaša po redilnosti oves, radi tega se ga lahko poklada v manjši porciji. Redilnost je označena med 6:4 (to je, da 4 kg ječmena odtehta redilnost 6 kg ovs). Krmiti z ječmenom, ki se ga lahko vnovči pivovarni, bi bila seveda zguba, zato pa ječmen, ki v to

9 jevega odhoda, ki se je podal 20. avgusta čez Zgornje Štajersko na Koroško, od tam na Kranjsko in Primorsko, odkoder je odšel preko Ljubljane v Maribor, kjer je bil slovesno sprejet meseca oktobra. V Gradcu se je mudil le en dan, nakar se je vrnil na Dunaj.

II.

V gradu Čakovec.

V nevstrašni krog vstopimo se, Kot bratje vsi združimo se, Le sloge bratske ogenj vroč Nam daje moč.

Cankar.

Grof Krištof Frankopan je bil z dogodki o priliki poklonitve deželnihi stanov v Gradcu prav zadovoljen. Njegove tihe želje so se začele spolnjevati. Bil je klasično izobražen, Salustovo zaroto Catiline je znal na pamet, Catilina mu je bil vzor; svoboda in neodvisnost sta oni dve lepi besedi, ki jih je imel vedno na jeziku, prost in neodvisen pod zaščito Turčije. Ime Frankopan si je razlagal tako: svobodni gospodje smo. Če ge je pobožna mati, ki je leta 1660 ustanovila

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroška c. 5

svrhu ni primeren, lahko s haskom odmeri pri konjih vrednost ovsa.

Česar ni treba dajati svinjam. Mnogi ljudje se drže nazora, da za svinjo je vse dobro. In vendar je toliko odpadkov v kuhinji, kateri so zdravju svinj škodljivi. Tako na primer takozvana »roselica pac«, to je tekočina, ki jo je dalo od sebe nasoljeno obteženo svinjsko ali drugo meso. Mleko, ki ima duh po gnilobi je pa še bolj opasno. V slično zbranam mleku, ki smo ga v veliki množini shranili, se ugnezdijo snovi slična alkoholu in oxalova kislina, ki lahko že v mali količini zada svinji smrt. Dalje je treba odcediti vodo, v kateri se je kuhal krompir. Zlasti mlade pujske zadržuje krmljenje s to vodo v rasti in razvitku. Odsvetuje se torej krompir za svinje pariti ali peči.

Središče ob Dravi. Gospodinska razstava. Komaj pol leta so č. sestre med nami, že lahko beležijo velik uspeh. Gospodinski (10 tedenski) tečaj, ki se je na svečnico slovesno zaključil z bogato razstavo, je najboljša priča njih tihega delovanja. Razstava sama je uspešna. Na stotine obiskovalcev si je ogledalo razstavljene predmete. Vsi so se jako laskavo izrazili. Dekleta tega tečaja so razstavile vse posebnosti iz kuharske umetnosti, ki jih naj zna vsaka gospodinja, dalje tudi raznovrstna ročna dela in dela, ki spadajo že v šivalno stroko. Z veliko vnemo in ljubeznijo so poučevale č. sestre štirikrat tedensko, in z ljubeznijo so prihajala dekleta v ta tihi dom, ki jim je nudil dokaj tihih in lepih uric. Pri slovesnem zaključku ob prisotnosti č. g. kaplana, g. župana v Obrežu, staršev in prijateljev so prejela dekleta tudi zaslužena odlična izpričevala. Videli smo, da sta ta dan ljubezen in nepremagljiva volja č. sester in deklet triumfirali. Na tem mestu se častitim sestram v Obrežu za neizmerno delo iskreno zahvaljujemo. Za dosežene odlične uspehe pa jim od srca čestitamo. Našim dekletom pa, ki so ta prvi tečaj zapustile, polagamo na srce, da pridobljeno znanje s pridom uporabljajo sebi in svojim domačim v korist. V nedeljo je bil zaključek prvega, v torek nato pa začetek drugega tečaja.

Vinarska zadruga v Brežicah. — Na mnoga vprašanja, ki prihajajo na vinarsko zadrugo, sporočamo, da je vinarska zadruga z omejeno zavezo in vsak član jamči največ z dvakratnim

deležem. Delež znaša 500 Din. Jamstvo članov je tedaj omejeno največ na 1500 Din. Vplačevanje deležev je načelstvo zadruga olajšalo na ta način, da je poskrbelo za kredit, če član plača takoj najmanj 100 Din. Vsakemu vinogradni-

ku je s tem omogočen takojšen pristop, ne da bi imel kak večji izdatek. Vpisovanje se vrši v prostorih Ljudske posojilnice v Brežicah in pri zadruginih zakupnikih. Potek vpisovanja je zadovoljiv.

Boj v spomladi zoper škodljivce sadnega drevja.

Vsak sadjar, ko sliši ime »škodljivce«, misli takoj na razne vrste karbolineja, kakor: Dendrin, neodendrin, arbol, arbinol itd. Kot praktični sadjar sem moral škropiti na posestvu v Sremu 3000 komadov breskev. Pred škropljenjem sem vedno v zimi gnojil s hlevskim gnojem. Kjer pa ta ni zadostoval, z apnenim dušikom, s 40 procentno kalijevo soljo in superfosfatom po okroglo 0.100 kg na kvadratni meter v krogu pod drevesno krono.

Istočasno sem drevesa tudi pomladil s tem, da sem porezal one veje, s katerih ni bilo mogoče pobrati sadja z roko od tal. Tako snaženje je sicer za drevo izguba ene tretjine vej, a je razbremenitev koristna, ker postane kate-rokoli sadno drevo na ta način bolj odporno napram viharjem. Nadalje dobijo očesa na notranji strani vej več svetlobe ter zraka in slednjič je tolikanj važno obiranje sadja veliko olajšano. Kaj mi pomaga sad na skrajni veji, ako mi ga otrese veter, ali ga pa moram sam.

Odstranitev ali skrcenje nepotrebnih vej se naj izvrši spomladi, najboljšje pa meseca avgusta, ko lahko rane takoj zacelijo, kar je posebne važnosti pri breskvah radi iztoka gumijaste tekočine. V notrajnosti krone se naj pustijo vejice, ker ravno na stranskih poganjkih bi moral viseti sad.

Na pravkar opisani način sem pripravil breskve spomladi za škropljenje ali temeljito razkuženje drevesa.

Naročil sem kot vzorce vsa zgoraj naštetna sredstva za škropljenje in sem jih preizkusil na ta-le način: Vzel sem šipo; to sem polil z vodo in jo položil tako vodoravno, da je stala voda na

njej povsod enako debelo. — S palčico sem vzel iz vsacega — karbolinejnega vzorca samo eno kapljico in jo spustil na z vodo pripravljeno steklo. Zanimivo je bilo opazovati, s kako hitrostjo se je vsaka kapljica razširila po šipi na vse strani. Izmenjava sokov med vodo in karbolinejskim preparatom se je vršila brez pridatka z roko tako dolgo, da je postalo vse enakomerna mlečnata tekočina in to pri dobrih karbolinejevih sredstvih. Mnogo preparatov se ni razpršilo na opisani način, ampak je ostalo nekaj neraztopljenih oljnatih kapljic na šipi. S tem poskusom sem se povspel do razlage, kako delujejo razni rilčasti hrošči.

Dognal sem, da so večkrat preparati, ki stanejo 7 Din 1 kg veliko boljši in uspešnejši nego oni po 11 in 12 Din.

Za tem razkrojlilnim poskusom sem se lotil poskušnega uničevanja raznih sadnih škodljivcev z eno, dvo in tri odstotno dendrinovo raztopino. Kožarec sem napolnil z enim, dvemi ali tremi kubikcentimetri dendrina na 100 kubičnih centimetrov vode. S to različno močno raztopino sem polil za uničenje pripravljene škodljivce in opazoval, kedar so poginili. Pri 5 procentni raztopini morajo zgubiti življenje vsi razni vilčasti hrošči.

Kar se tiče praktične izvedbe zimskega škropljenja ni priporočljivo, ker moramo vzeti v zimskem času preveč močne raztopine. Zmes pod 15 do 20 odstotkov so brez pravega učinka in povzročajo le zažiganje dreves.

Najboljši čas za škropljenje je nekaj dni pred odgonom popkov meseca aprila. Tedaj je splošna rast v porodu in zadenemo škodljivce najhujše. V tem

Za dolge zimske večere

so

Karl Mayevi

spisil najbolj kratkočasni. Izšli do zdaj trije zvezki po Din 13.— v Cirilovi tiskarni Maribor. Čitate!

frančiškanski samostan v Brežicah, opozorila, da se mora razlagati ta beseda tako-le: frange pame — lomi, deli kruh — ji je vedno ugovarjal s svojo razlago.

Mladi živahni Krištof Frankopan je hotel posnemati svojega pradedu, ki je zadal zadnjemu Babenberžanu Frideriku Prepirljivemu v bitki pri Neustadtu smrtni sunek.

Take pogovore je njegova sestra, poznejša grofica Zrinjska, kaj rada poslušala, sčasoma je bila vpeljana v vse, kar se je sklepalo; bila je Jugoslovanka po mišljenju in po postavi, želela si je samo, da bi mogla ravno tako hitro ravnati, kakor je njen brat govoril, saj misel gospodovati ji je bila prirojena.

Peter Zrinjski in njegov svak Frankopan sta prišla v Gradec, da rešita Veliki Varadin. Prigovarjala sta gospodom, ki so prišli z Dunaja s cesarjem ter opozarjala na nevarnost, ki je pretila Avstriji. Toda na cesarskem dvoru ni so imeli smisla za to; prva stvar so bile veselice, na Turka se niti spomnili niso, storilo se tedaj ni nič.

Ko so potovali v Gradec, so upali ogrski nezadovoljneži, da pridobijo koga o priliki poklonitve stanov za svoje načrte. S temi mislimi se

je pečal Wesseleny, a Peter Zrinjski je menil, da so Štajerci trmast in zvesto vdani svojemu vladarju.

Frankopan je kar vzkipe od jeze, ko je slišal te besede.

»Kaj praviš, trmast in zvesti, Štajerci nas še ne poznajo, mi jim pokažemo že še kaj drugega.«

S temi mislimi so potovali v Gradec. In tu se je tudi začelo delo, ki so ga hoteli izvršiti zarotniki.

Grofica Zrinjska, ki je tudi bila častihlepna, je našla s svojimi lastnostmi prav ugodna tla pri grofu Tatenbahu, ki ni poznal ne v dobroti, ne v častihlepu prave mere, tako da je postal v dobroti mehak, na drugi strani pa se je povspel z visokotečimi načrti v nedosežne višine.

Že v gradu Riegersburg je sprejela grofica Zrinjska Tatenbahovo ponudbo, da ga obišče v Račjem.

Grofu Frankopanu je bilo razmerje, ki je nastalo med njegovo sestro in grofom Tatenbahom, prav ljubo, saj ravno po tej poti je mislil da najprej pridobi življenja željnega Tatenbaha za načrte zarotnikov. Zato je deloval na to, da

času zadostuje 2 do 3 procentna raztopina, a škropljenje mora biti temeljito. Drevesa je treba s tekočino takorekoč umiti.

Pri mojih 3000 breskvah sem imel po izjavi sosedov izreden uspeh in sem porabil komaj eno desetinko karbolijne, kakor bi ga bil sicer, ako bi škropil pozimi. Nismo poznali nobene boleznj zavijanja peres, nobenih uši in kar je bilo glavno, zdravo in krasno sadje, kar je pomenilo velikanski dvig v ceni v primeri s sadjem, kojega drevesa niso bila škropljena.

Sadje od nenegovanih in neškropljenih dreves smo prodali po 5 Din kg, škropljenih po 15 do 20 Din 1 kg.

Kar sem beležil o breskvi, velja tudi za jablan, slivo itd.

Zelo važno je drugo škropljenje sadnega drevja takoj po ocvetenju z eno procentno bakreno-vitrijolno-apneno — brozgo, kateri je primešane dva promile »urania zelene barve«. Nadaljnja škropljenja se naj opustijo, da ne trpi sadje na zunanosti.

Slednjič bi še posebno poudaril to, da je treba pri spomladnem škropljenju sadonosnika ali vinograda dobro poškropiti deblo od tal, da tekočina kar teče, ker mrčes potem ne bo lazil po deblu, katero mu smrdi. Razni sadni škodljivci imajo zelo dobro razvit voh, ne prenašajo vonja po karbolu in ne napadajo z njim poškropljenih rastlin. Priporočljivo je tudi poškropiti s karbolijevo rastopino tla, kjer gojimo murke, zelje itd., ker takih tal se ogiblje mrčes.

Franjo Rudl,

Štajerska sadjarska zadruga.

*

Nekaj o drevesni škroplnici. Poleg materiala za škropljenje je potrebna tudi primerna škroplnica. Škroplnica kakršno uporabljamo v vinogradu, se pri drevju le s težavo rabi. Kajti visoka drevesa moramo poškropiti z njo le, če stojimo na lestvi. To je vsekakor težavno in zamudno. Za to pripravne škroplnice so tipa Holder ali zračne

škroplnice. Izdelane so iz močne pločevine bakra. Vse škroplnice dosedaj je bilo treba neprestano goniti, če smo hoteli škropiti. Pri tej to odpade. Tekočina se vlije skozi sito v škroplnico, pumpa tako dolgo, dokler manometer ne kaže pet atmosfer. Deluje potem neprestano do takrat, dokler je kaj tekočine v njej. Kazalec na manometru pade na nič. Dobijo se te škroplnice z vsebino 12 do 16 litrov. Da nam je omogočeno škropljenje tudi višjih dreves, se pritrdijo 2 metra dolge bambusove cevi s finimi razpršilniki. Ravno razpršilnik veliko vpliva na to, ali porabimo več ali manj materiala. Povprečno se rabi za eno drevo 10 litrov in se škropi 10 minut. Povprečni stroški za škropljenje enega drevesa znašajo 12 Din. Po škropljenju škroplnice temeljito umijemo ter spravimo na primeren prostor, da nam je nepoklicani gostje ne pokvarijo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 15. februarja so pripeljali špeharji na 69 vozov 224 zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 15 do 22 Din, špeh pa po 18 do 21 Din. Kmetje so pripeljali 18 voz sena po 75 do 100 Din, 8 voz otave po 90 do 100 in 12 voz slame po 70 do 75. Krompir je bil po 1 do 1,50, čebula 3 do 3,50, zeljna glava 1 do 6 Din. Pšenica 2,25 do 2,50, ječmen 1,50 do 2, oves 1,25 do 1,50, kornuza 2,25 do 2,50, ajda 1,50 do 2, ajdovo pšeno 5, proso 2,50 fižol 3 do 3,50 Din. Kokoš 30 do 60, par piščancev 55 do 100, gos 80 do 110, puran 80 do 140, domači zajec 10 do 40 Din. Česen 16, kislo zelje 4, kislja repa 2 Din. Jabolka 4 do 8, suhe slive 10 do 12 Din, Mleko 3 do 3,50, smetana 12, surovo maslo 40 do 48, jajca 0,85 do 1,25, med 16 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejm. Na mariborski svinjski sejm dne 14. februarja tega leta je bilo pripeljanih 99 svinj od katerih je bilo prodanih 62 komadov. Cene so bile sledeče: prašiči 7 do 9 tednov stari od 300 do 350; 3 do 4 mesece stari od 380 do 450; 5 do 7 mesecev stari od 480 do 550; 8 do 10 mesecev stari od 650 do 850; 1 leto stari 1000 do 1200. 1 kg žive teže so prodajali od 10 do 12,50, 1 kg mrtve teže pa od 17 do 18.

Skrbite,

da bo Vaše perilo vedno snažno, ker to zahteva zdravje. Še danes zahtevajte veliki ilustrirani katalog od veletrgovine **Stermecki, Celje** v katerem dobite moške srajce molino Din 84, ista s cevir prami 35, iz belega platna 36, iz cevirja 49, molino spodnje hlače 21, iz pisanega gradla 29, iz činega gradla 55.

Velika izbira vseh ostalih vrst perila in tisoč drugih predmetov odlične kvalitete po najnižji ceni. Neodgovarjajoče se zamenja ali pa vrne denar. Cenik zastoji.

VELETRGOVINA IN INDUSTRIJA PERILA

R. STERMECKI, CELJE ŠT. 24

Dravska banovina 207-4

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 17 konj, 14 bikov, 170 volov, 368 krav in 15 telet; skupaj 584 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile na sejmu dne 11. februarja tega leta sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8,75 do 9; poldebili voli od 7,50 do 8,50; plemenski voli od 7 do 7,50; biki za klanje od 7,50 do 8,25; plemenske krave od 6 do 7; krave za klobasarje od 3,75 do 5; molzne krave od 7,50 do 9; breje krave od 7,50 do 9; mlada živina od 6 do 8,50. Prodanih je bilo 326 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 38, v Italijo pa 30 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 18 do 20; volovsko meso II. vrste 1 kg od 16 do 18. Meso od bikov, krav in telic 1 kg od 10 do 14. Telečje meso I. vrste 1 kg od 20 do 25; telečje meso II. vrste 1 kg od 16 do 18. Svinjsko meso sveže 1 kg od 15 do 27.

Župni urad
Občinski urad
Krajevni šolski odbor
Hranilnica in posojilnica
Trgovina
Obrt
Posamezniki

Vsi ti potrebujejo pisma in kuverte s svojo firmo. Najceneje — vprašajte za ceno — in najhitreje vam iste dobavi v vseh velikostih in količinah

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

so čimprej obiskali grofa Tatenbaha v njegovem gradu v Račjem.

Bilo je koncem meseca oktobra leta 1660, ko sta se bližali gradu Račje dve kočiji, da se je dvigal prah, ki ga je vlekel močen jug daleč tja čez polje. Ko sta se ustavila vozova pred gradom, je naznanil čuvaj z visokega stolpa prihod tujcev.

Zdajci se je dvignil most in skoz široka vrata so potegnili bistri konji voza na dvorišče. V tem trenutku je tudi prihitel grof Tatenbah, ki je iz visokega okna opazoval prihod gostov in jih tudi takoj spoznal.

»Pozdravljeni, srčno me veseli,« vzklikne grof Tatenbah, »da ste spolnili besedo. Minulo je že precej časa, in mislil sem že, da ostane vse le pri besedah. Kaj ne, premilostljiva gospa grofica Zrinjska?«

»Kar rečemo, to tudi izpolnimo, to je naše geslo,« odvrne grofica — kajti ta je bila s svojim soprogom, bratom ter konjušnikom Rudolfijem — »to je naše načelo in tega se tudi vedno držimo.«

Nato se grofica nalahno nasmehne ter poda grofu Tatenbahu roko, katero on strastno poljublja. Za trenutek so se ujeli njuni pogledi, grofica

je uprla svoje ognjevitve oči v Tatenbahove, kakor bi hotela reči: »Ali razumeš, po kaj sem prišla?«

Po prvem pozdravu so se podali v veliko dvorano, kjer je grof Tatenbah takoj dal pripraviti okrepčilo.

Po nekaterih splošnih besedah je nanesel pogovor na dogodke v Gradcu o priliki poklonitve deželnihi stanov.

»No, gospod grof Tatenbah, ali si videl nemške plemenitaše, kako so se obnašali pred cesarjem, sama ponižnost je bila pred tem mladim vladarjem, ki še nikakor ni izurjen v vladnih stvarih,« reče grof Frankopan ter izprazni kozarec kipečega Pekarčana.

»Sem opazoval,« odvrne grof Tatenbah, »sem sam nemškega rodu, toda tako se vendar nočem ponižati, to ni lastnost našega naroda.«

»Vidiš, to je prava beseda, to mi ugaja,« pohvali ga Frankopan, »ponosen, neodvisen: to je moje geslo.«

Grofica Zrinjska dregne svojega soproga pod mizo z nogo, češ, brat je napeljal vodo na mlin, ob enem pa pogleda spodbujevalno grofa Tatenbaha ter se mu dražestno nasmehne.

Le-ta je zarudel in postal nekoliko nemiren.

Sie naroceni na list
„NEDELJA“
Izšla vsak teden? prinaša vsakokrajni nedeljski evangetij in razlago ter druge produke verske glanke, razsvetljuje pa tudi lepo povesi. Otrci naše ljube Gospe in milne zgodbe za ušes. Sine mesecno le 2.- 10. letno 21.- Din. Se danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: UPRAVA NEDELJE, Maribor, Siomškov it. 20.

NAŠA DRUŠTVA

FANTJE IN DEKLETI

NA DELO ZA »NAŠ DOM«

Te dni izide tretja letošnja številka »Našega doma«, tega priljubljenega stanovskega glasila naše kmetijske mladine, z zelo pestro ter izbrano vsebino. »Naš dom« prodira vsebolj v vrste naše kmetijske mladine; saj razglasuje njene plemenite težnje in njena vzvišena stremjenja. Da se bo pa moglo to vzorno urejeno glasilo kmetijske mladine, katerega posamezni izvod stane jedva 1 dinar in ki izhaja koncem vsakega meseca, po svoji vsebini obogatiti in spopolniti, je potrebno, da se število naročnikov dvigne in da storijo vsi naročniki napram listu svojo dolžnost, ki obstoja v rednem plačevanju naročnine ter agitaciji za njegovo razširjenje med kmetijsko mladino. Da se uredništvo in uprava oddolžita požrtvovalnosti in gorečnosti agitatorjev in naročnikov »Našega doma«, se bo vršilo začetkom aprila žrebanje za **velikonočno obdarovanje** agitatorjev in naročnikov, ki so do 1. marca tega leta plačali celoletno naročnino za »Naš dom«. Zato: poravnajte takoj naročnino za l. 1930; sovrstnike in sovrstnice pa pridobivajte, da vstopijo v vrste naročnikov in čitateljev »Našega doma«.

Vurberg. Gospodarsko izobraževalno društvo na Vurbergu priredi v nedeljo dne 23. februarja popoldne ob treh predstavah v župnijskem domu. Predstavljali se bosta igri: Fernando, strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja ter Poštna skrivnost ali začarano pismo. Vse prijatelje društva vabi k obilni udeležbi odbor.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Naši fantje in dekleta priredijo v nedeljo dne 23. februarja tega leta ob treh popoldne v dvorani stare šole dve zanimivi igri. Sodeluje celokupen pevski zbor z igralnimi pesmimi. Vstopnina prosta. Pobrili se bodo samo prostovoljni prispevki. Prijatelji naše mladine in poštene zabave, napolnite ta dan našo skromno dvorano. Vljudno vabljeni fantje in dekleta.

Sv. Anton v Slov. goricah. Marsikak nastop naše dramske družine vam je še v spomi-

nu, ko smo nastopali na odru društvenega doma z igrami: Mala pevka, Miklova Zala in Mlada Breda, katere so ostale neizbrisne našemu spominu. Tukaj nastopajoči igralci vas vabijo tudi sedaj, da se, kakor je vaša lepa navada, odzovete našemu vabilu. Da pa ne boste rekli, da uprizarjamo samo žaloigro, smo si zamislili krasno petdejsko burko: »Babilonska zmešnjava«, ki se vrši dne 23. februarja 1930 po večernicah v Društvenem domu. Na sporedu sta tudi dve smeja polni pevski točki »Nosovica« in »Plesavka«. Omenjena prireditel vam bo, kakor še do danes nobena, nudila za letošnji pustni čas nadvse obilno smeja in poštene pustne zabave. Tem potom se tudi zahvaljujejo fantje vsem, ki so pomagali v letih, da so mogli izvrševati delo, katero je ostalo neizbrisno v srcih fantov, ki vam kličejo: Bog živi one, katerim je bila in je pri srcu vzgoja mladine!

Sv. Vid pri Ptuj. Naše prosvetno društvo priredi na pustno nedeljo dne 2. marca tega leta ob 3. uri popoldne s Slomškovim domu veseloigro: Doktor Vseznal in sluga Štipko Tiček. Na programu je še več veselih prizorov. Prijatelji Slomškovega doma, prisrčno vabljeni!

Ljutomer. V Ljutomeru koncertuje v nedeljo, dne 23. februarja tega leta popoldne ob 4. uri v dvorani g. Strasser slavnega umetnika na gosli ga. Fr. Brandl iz Maribora. Na klavirju spremlja prof. glasbe gđ. Minka Zacherle. Ker se nam težko nudi taka ugodna prilika slišati umetno sviranje na gosli, prosimo odbor Glasbenega društva za obilno udeležbo. Vstopnina 15, 10, 6 in 2 Din.

Podčetrtek. Gospod urednik, škoda, da niste bili v nedeljo pri nas, da bi videli nekaj lepega. Tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo in sicer fantovski odsek je priredil prvič po vojni igro: Izgubljeni sin. In čeravno so ti mladeniči prvič nastopili, so se tako dobro odrezali, da smo jih morali kar pohvaliti. Malo pred tem pa je priredil dekleški odsek ganljivo igro: Vestalka tudi prav imenitno. Vsakokrat je bila dvorana v cerkveni hiši skoraj polna gledalcev iz občine Imeno in mnogo odličnih oseb iz trga Podčetrte. Mladini pa kličemo: le naprej po pošten pot v srečo in čast cele župnije.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Pevski zbor, odsek prosvotnega društva, priredi v nedeljo dne 2. marca 1930 ob 3. uri popoldne v posojilniški dvorani gledališko predstavo in sicer dramo v treh dejanjih »Razvalina življenja«. Pred predstavbo je več pevskih točk. Med odmorom svira tamburaška godba. Domačini, so-

sedje in prijatelji petja, vsi vljudno vabljeni, ker je čisti dobiček namenjen za nabavo muzikalij pevskemu zboru.

Št. Janž na Dravskem polju. Dne 16. tega meseca se je vršila v nabito polni hiši otvoritev naše društvene dvorane. Veselo razpoloženje, ki ga je ustvaril naš cerkveni pevski zbor, je priklopelo do vrhunca, ko je povzel besedo predsednik Prosvetne zveze v Mariboru g. dr. Hohnjec. V kratkih obrih je v poljudni obliki pojasnil pomen društvenega doma. Pri tem je imel ozir v prvi vrsti na razmere Dravskega polja. Poslušalci so ga živahno pozdravljali. Da je pa izpadla vsa prireditel v splošno zadovoljnost, so pa imeli veliko zaslugo tudi igralci igre »Pogodba«, ki so nas celo uro prav prijetno zabavali. Cenjenim gostom, ki so prišli iz drugih župnij, kakor tudi domačinom kličemo na veselo svljenje pri prihodnji prireditvi dne 2. marca.

Brežice ob Savi. Slovensko katoliško izobraževalno društvo bo priredilo v nedeljo, dne 23. februarja ob četrt na štiri popoldne Nušičevo veseloigro »Svet« v Narodnem domu v Brežicah. Ker je pri zadnji prireditvi zmanjkalo sedežev, vsled tega se bo ta igra sedaj vpriporila za bližnje posestnike že v soboto, dne 22. februarja ob 8. uri zvečer. Kdor si želi poštenega smeja, naj pride in ne bo mu žal.

Gramofoni in gramofonske plošče

samo prvovrstne znamke v vseh cenah in veliki izbiri samo pri

ACKERMAN & KINDL, PTUJ

Gramofoni za gestilno s puščico se dobijo tudi na obroko. 173

Sprejme se viničar s tremi do štirimi delavskimi močmi. Pogoji živež, dve kravi. Naslov v upravi lista. 248

Sprejme se priden, močan ter pošten učenec za pekarijo, tudi tak, ki se je že učil. Cela oskrba v hiši pri Josipu Prekopec, pekarna, Sv. Jurij ob južni železnici. 245

Sprejme se pečarski vajenec z vso oskrbo. — Jože Matjaž, pečar, Mozirje 59. 246

Majer s štirimi do petimi delavskimi močmi se takoj sprejme. Glaser, Meljski dvor. 249

Hlapec, poročen, katerega žena bi pomagala v gospodarstvu se takoj sprejme. Glaser, Meljski dvor. 250

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10 601

Telefon interurb. št. 213

ko je videl žareč pogled grofice Zrinjske, ki je bila danes posebno dobro razpoložena.

»Ali si slišal,« nadaljuje Frankopan, »kako so hoteli potlačiti stare pravice in vpeljati novotarije?«

»Slišal sem, kako si se potegoval za pravico,« meni grof Tatenbah, »pogumen si bil, to mi je ugajalo.«

»To je ravno, kar nam je potrebno,« reče Frankopan ves razvnet, »če dovolimo, da nam vzamejo stare pravice, bodo nam vzeli še ostalo in nazadnje smo samo osebe, ki nimajo svobodne volje, marveč prikrajšani k vsemu, kar se zahteva.«

»To ne sme biti, s tem je prizadeta naša čast,« se razburi grof Tatenbah, »potem je stan plemenitave doigral svojo vlogo.«

»Dobro si jo pogodil, dragi Tatenbah, vrlo si govoril,« ga navdušuje grof Frankopan.

»Zato pa čuvajmo in bodimo oprezní, da ne postanemo brezpravni.«

»Kako misliš to,« vpraša Tatenbah.

»Je pač lahko razumeti,« poseže vmes grof Peter Zrinjski, »cesar s svojimi dvorjani hoče dobiti vso moč v roke, sedaj na Štajerskem, po-

tem še na Ogrskem in Hrvatskem, nam ostane samo pravica, se vdati in molčati. Zato si moramo pomagati sami ter se varovati, da nas ne vprežejo v svoj jarem. Vsled tega se moramo zediniti, da nas najdejo močne, kadar nam hočejo vzeti naše stare pravice. In teh nam ne bodo ugrabili nikdar.«

Grof Zrinjski je stisnil pest in oči so se mu ježno zablistale, videlo se je, kaka odločnost je bila v tem možu.

Grof Tatenbah, ki je bil ravno v tem oziru občutljiv, da bi se kršile stare pravice, se je pri teh besedah razvnel, to tem bolj, ko mu je grofica Zrinjska pritrdila z žarečim pogledom.

»Vidiš,« nadaljuje Frankopan, »cesar je za sedaj dosegel, da je v navzočnosti nekaj odborikov prisegel. Ali ni to omalovaževanje nas vseh? Prihodnjič še tega ne bo hotel storiti, in če se hočemo sklicevati na prejšnje pravice in navade, se bo reklo: Kaj pravice? To je bilo. Tako bo z nami, porogljivo se nam bodo smejali in rekli: Bili ste gospodje, a sedaj ste služabniki, zakaj ste se vdali?«

»Ha, do tega ne pride nikdar,« se razburi grof Tatenbah in postane ves rdeč v obrazu.